

hele politiske Stilling, og derfor ikke burde benyttes af Thinget, og der blev, som den anden Grund, fremhævet, at selv om man vilde frasee dette, maatte man dog erindre, at det ikke gik an, at denne Fremgangsmaade blev fulgt, fordi dette nødvendigviis maatte fremkalde en saadan Utilfredshed i Hertugdømmerne med en Forsatning, der paa denne Maade kom tilveie, at man ikke kunde vente nogen lykkelig Følge deraf. Jeg troer sikkert, at det er correct og nøiagtigt gengivet, saaledes som jeg her har fremført det. Jeg mener, som allerede sagt, at det er vigtigt med Hensyn til de foreliggende Forslag, at dvale noget ved disse Ansuelser og berigtige de maaffee urigtige Opfattelser, der kunne være hos Nogle i saa Henseende. Jeg skal, i det Mindste for mit eget Bedkommende, søge at udvikle, hvorfor jeg ikke troer, at disse Indvendinger med Føie kunne fremhæves imod den Paastand fra Rigsdagens Side at lære at kende Fællesforsatningen. Naar der nemlig er sagt, at der vel var en reen juridisk Ret for Rigsdagen til at lære Fællesforsatningen at kende, saa er det ganske vist, at det i saadanne Forhold ikke kan hjælpe stort med hvad man kalder den reen juridiske Ret. Den høitærede Premierminister har ved en anden Leilighed selv saa klart og træsfende sagt dette, at jeg ikke skal opholde mig yderligere derved. Det kommer i alle saadanne Anliggender, som her er Spørgsmaal om, an paa, hvad man vil ansee for den moralske Ret, ikke paa, hvad man anseer for den reen juridiske; den har ved dette Tillæg af „reen“ tabt sin Betydning. Men jeg troer dog virkelig, det maa indrømmes, at der ikke paa nogen Maade stæer nogen Krænkelse af nogen Berettigelse fra de andre Statsdeles Side, men at man nepos støtter sig til den virkelige og sande politiske og historiske Stilling, naar

den Paastand fremsættes af Rigsdagen, at den maa kende den Fællesforsatning, hvortil den overgiver de vigtigste af sine Anliggender, i den den gaar ind paa at vedtage de dertil sigtende Forandringer i Grundloven. Jeg troer, at det er Noget, der absolut maa erkendes. Den høitærede Premierminister har jo ogsaa selv i Forhandlingerne over det 3die Mindretals Votum yttret sig bestemt i denne Retning. Han har udtrykkelig sagt: „Den Ligeberettheds Lov, som man under ældre Forhold maatte tillægge Hertugdømmerne og Danmark, er ophævet ved de Begivenheder, som begyndte i 1848; den er forstærket ved deres voldsomme og ulovlige Bestræbelser for at haandhave deres formeentlige Rettigheder. Den er tillige tilintetgjort ved Raabenmagt og forøvrigt ved en europæisk Anerkjendelse, og man kunde altsaa paa ingen Maade antage, at der var noget Urigtigt i, at den danske Rigsdag forsaavidt fik Noget, som de ikke fik i de øvrige Landsdele.“ Naar jeg fremhæver og gjentager dette, saa er det ligesaa langt fra min Mening, som det ganske vist var fra den høitærede Premierministers, dermed at ville antyde, at vi nu besandt os paa et Gebeet, hvor der var Spørgsmaal om, stærkt at fremhæve Oprørets forbyderiske Charakter, eller at der nu skulde være Tale om at anvende stærke og haarde Midler imod Oprørets Deeltagere. Denne Tanke er ligesaa fjern fra mig som fra den høitærede Premierminister, og bør vistnok holdes aldeles fjern, hvor der er Spørgsmaal om Grundlæggelsen af en Forsatning, der skal være. Men, saa enig jeg er deri, maa jeg dog paa det Bestemteste udtale det som min Overbeviisning, at man vilde feile storligen, dersom man deraf vilde slutte, at der slet ikke skulde tages Hensyn til, at et Oprør der har fundet Sted.